

 ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені Богдана Хмельницького Навчально-методичний відділ	Силабус навчальної дисципліни Внутрішньогалузева 6 «Психогігієнічні умови організації освітнього процесу в початковій школі»			
	Статус дисципліни: навчальна дисципліна вибіркового компонента фахового переліку			
Галузь знань	«01 Освіта / Педагогіка»			
Спеціальність	013 «Початкова освіта»			
Освітня програма	«Початкова освіта»			
Ступінь вищої освіти	Магістр			
Форма навчання	Денна, заочна			
Курс	2 курс			
Семестр	3			
Обсяг дисципліни	Кредити	3	Години	90
Семестровий контроль	Залік			
Викладач	Литвин І.М., канд.пед.наук, старший викладач			
Контактна інформація	e-mail: in.litvin19@vu.cdu.edu.ua			
Кафедра	Початкової освіти			
Навчально-науковий інститут / Факультет	Навчально-науковий інститут педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва			
Мова викладання	українська			
Предмет навчання (Що буде вивчатися)	Предмет вивчення навчальної дисципліни: є теоретико-методологічні основи психогігієнічних умов організації освітнього процесу в початковій школі.			
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)	Метою вивчення дисципліни: є засвоєння студентами основних теоретико-методологічних засад психогігієни, розширення знань з проблем охорони психічного здоров'я, набуття практичних умінь і навичок щодо його збереження та встановлення гармонійної взаємодії між людиною і оточуючим середовищем.			
Програмні результати (Чому можна навчитися)	Завданнями вивчення навчальної дисципліни «Психогігієнічні умови організації освітнього процесу в початковій школі» передбачено: ознайомлення з особливостями психогігієни як самосійної сфери сучасного науково знання; засвоєння основних принципів та методів психогігієни; ретельне ознайомлення з окремими розділами та напрямками психогігієни; формування наукових поглядів на психічну складову здоров'я, які базуються на позиціях науково-дослідницького мислення; формування чіткого уявлення щодо			

	важливості психогігієнічних заходів, як запоруку збереження власного психічного здоров'я та психічного здоров'я оточуючих; оволодіння формами практичного спрямування набутих знань за рахунок співставлення теоретичних уявлень про сутність психогігієни із знаннями про основні психогігієнічні, профілактичні та корекційні заходи; сприяння усвідомленню ролі практичного психолога у збереженні психічного здоров'я населення. У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть: ПР-1- мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності, уміння/навички розв'язання проблем початкової освіти, необхідні для проведення досліджень та/або провадження Інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур. ПРН 4 - Організовувати та управляти освітнім процесом у сфері початкової освіти, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців у стандартних, нестандартних та невизначених умовах. ПРН-5-здійснювати супервізію, Інтервізію, надавати педагогічну, психологічну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу.
Компетентності (Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями)	Дисципліна сприяє формуванню у студентів наступних компетентностей. Загальних компетентностей (ЗК): ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Спеціальних компетентностей (СК): СК 1. Здатність реалізовувати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти в професійній діяльності, усвідомлювати та поціновувати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі. СК 4. Здатність створювати та застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей, визначених у Державному стандарті початкової

	освіти, в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях. СК 9. Здатність організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів у складних, непередбачуваних умовах, що потребують нових методичних підходів, співпраці з різними соціальними інституціями і категоріями фахівців для створення безпечного освітнього середовища початкової школи. Розвивати базові вміння softskills: саморозвиток, критичне мислення, креативність в широкому сенсі, гнучкість розуму, творчі здібності, взаємодія з людьми, емоційний інтелект, формування власної думки та прийняття рішень.
--	---

Зміст дисципліни	Змістовий модуль 1. Психогігієна як наука та практика: загальні положення Тема 1. Сучасний стан розвитку психогігієни як наукової галузі Зміст, ключові поняття та основні завдання психогігієни. Історія розвитку психогігієни. Основні розділи психогігієни. Взаємозв'язок психогігієни з іншими науками. Тема 2. Феномен психічного здоров'я у системі психогігієнічних знань Здоров'я як системне поняття. Загальна характеристика психічного здоров'я. Складові та критерії психічного здоров'я особистості. Групи психічного здоров'я (медичний аспект). Діагностика психічного здоров'я. Тема 3. Методи психогігієни та психопрофілактики Психогігієна та психопрофілактика. Рівні психопрофілактичної роботи. Групи методів психогігієни та психопрофілактики. Характеристика основних методів. Змістовий модуль 2. Психогігієна особистості та актуальні проблеми психогігієни в освітньому процесі Тема 4. Гармонія особистості. Ознаки гармонійності людини Психологічна сутність поняття "гармонія". Ознаки гармонійності особистості. Потенціали
------------------	---

гармонійного розвитку особистості. Особистісна гармонія та дисгармонія.

Тема 5. Стани ризику

Профілактика станів ризику. Параметри характеристики психічних станів ризику. Характеристика основних станів ризику. Життєві кризи особистості. Профілактика станів ризику. Саморегуляція.

Тема 6. Особливості нервовопсихічних порушень у дітей та підлітків

Причини нервово-психічних порушень у дітей раннього та дошкільного віку. Фактори нервово-психічних відхилень у школярів. Основні клінічні форми нервово-психічних порушень. Дидактогенні неврози.

Тема 7. Педагогічна психогігієна: основи організації освітнього процесу

Основні завдання психогігієни навчальних занять. Психогігієна розумової праці. Стадії працездатності при розумовій праці. Психогігієнічні заходи з підвищення розумової працездатності.

Тема 8. Психогігієна родини та статевого життя: основи статевого виховання

Статеве виховання особистості: психологічний аспект. Напрямки статевого виховання. Біологічний та психологічний аспект сексуальності людини. Психогігієнічні аспекти статевого виховання в різні вікові періоди.

Список рекомендованої літератури:

Основна

1. Болтівець С.І. Педагогічна психогігієна: теорія та методика. Київ, 2000. 302 с.
2. Коцур Н.І., Гармаш Л.С. Психогігієна: Навчальний посібник. Чернівці: Книги-XXI, 2006. 380 с.
3. Психологічне забезпечення професійної діяльності: курс лекцій / Упорядник: С.М.Кучеренко. Харків: НУЦЗУ, 2016. 83 с.
4. Тягій І.А. Психологічний супровід становлення особистості у сфері освіти. 2017. URL: <https://cutt.ly/4bXETUR>.
5. Смолінська О.Є. Психологічна культура педагога і культурно-освітній простір університету: психодинамічний підхід у дослідженні. Психологічна культура: види, інваріанти, розвиток : монографія / [Анохін Є.В., Бедлінський В.О.,

	Бедлінський О.І. та ін.]; відп. ред. Г.Є. Улунова. Суми : ВВП “Мрія”, 2014. С. 256–270. Додаткова - Варій М. Й. Загальна психологія: Навч. посібник для студ. психол. і педагог. спеціальностей. Львів: Край, 2005. 954 с. - Корольчук М.С., Крайнюк В.М., Косенко А.Ф., Кочергіна Т.І. Психологічне забезпечення психічного і фізичного здоров'я. Київ : ІНКІОС, 2009. 272 с. - Мельніченко О. І. Теоретичні засади психологічного супроводу освітніх послуг у вищому навчальному закладі. Вісник Національного університету оборони України. 4 (35) / 2013. С. 233-238. - Кокун О.М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця: Монографія. Київ : ДП“Інформ.-аналіт. агенство”, 2012. 200 с. - Волинець Н. В. Психологічні особливості особистісного благополуччя в професійній сфері життєдіяльності : монографія. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2019. 620 с. Електронні джерела - Модульне середовище навчання https://10.241.24.43/course/index.php?categoryid=23 http:// ru.osvita.ua/		
Розподіл годин	Лекційні	14	4
	Практичні/семінарські	16	4
	Лабораторні	0	0
	Самостійна робота	60	82
Критерії оцінювання роботи студентів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента під час вивчення дисципліни: структура усної відповіді під час підсумкового контролю та в ході практичних занять вимагає від кожного студента дотримання наступних компонентів: - визначення основних понять питання (теми, наукової проблеми): формулювання визначень, базисних категорій і понять; пояснення, тлумачення наведених понять (за необхідності); наведення альтернативних (синонімічних) визначень, якщо такі мають місце; коментар; - генезис: звідки увійшло в педагогічну лексику, коли та як виникло вперше; що відомо про		

першоджерела; як відбувався подальший розвиток; сучасний стан поняття (наукової проблеми);

3) сутність: взаємозв'язок з іншими компонентами системи; аналіз цих зв'язків; закономірності розвитку і функціонування;

4) технологічний аспект використання теоретичного чи прикладного педагогічного знання: переваги та недоліки; значення для передового вітчизняного чи зарубіжного педагогічного досвіду; існуючі та нерозв'язані проблеми;

5) власна оцінка: альтернативні погляди, власне бачення способів розв'язання проблеми; власна оцінка, припущення, їх обґрунтованість.

Оцінювання знань з дисципліни здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю знань за **100-бальною** шкалою.

90-100 А – «відмінно» – здобувач вищої освіти виявляє: високий рівень володіння навчальним матеріалом; самостійність у аналізі і узагальненні опанованого матеріалу; особливі творчі здібності; уміння самостійно здобувати знання, знаходити і опрацьовувати необхідну інформацію; уміння використовувати сформовані загальні та спеціальні компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях; переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності; високий рівень засвоєння практичних умінь і навичок; уміння вільно використовувати набуті знання під час виконання, практичних завдань; уміння висловлювати своє ставлення до обговорюваних проблем, здатний висловити власну думку щодо дискусійних питань, що ґрунтується на глибокому знанні матеріалу з фаху; здатність пов'язувати теоретичний матеріал із практичними завданнями майбутньої професійної діяльності.

82 – 89 В – «дуже добре» – здобувач вищої освіти виявляє: вільне володіння теоретичним матеріалом; глибоке знання змісту навчальної дисципліни, основних положень наукових джерел та навчальної літератури; уміння вільно використовувати набуті знання під час виконання практичних завдань, висловлювати своє ставлення до обговорюваних проблем; уміння вільно розв'язувати вправи і задачі у стандартних

ситуаціях; знання основоположних теорій і фактів, уміння наводити окремі власні приклади на аргументувати певні думки; здатність пов'язувати теоретичний матеріал із практичними завданнями майбутньої професійної діяльності; демонструвати високий рівень засвоєння практичних умінь і навичок; уміння застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, здатність аналізувати, установлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки; здатність самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких незначна.

75 – 81 С – «добре» – здобувач вищої освіти виявляє: знання змісту освітніх компонентів, основних положень наукових першоджерел та рекомендованої літератури; уміння використовувати набуті знання під час виконання практичних завдань, висловлювати своє ставлення до обговорюваних проблем; здатність пов'язувати теоретичний матеріал, із практичними завданнями майбутньої професійної діяльності; рівень засвоєння практичних умінь і навичок, необхідний для розв'язання теоретичних і практичних завдань; відповідь є переважно логічною, послідовною, обґрунтованою, дає змогу переважно висвітлити основні положення екзаменаційного питання; під час усної відповіді або розв'язання практичних завдань допустив окремі неточності.

68 – 74 D – «задовільно» – здобувач вищої освіти: в основному опанував знаннями змісту більшості освітніх компонентів, в основному орієнтується в наукових першоджерелах та рекомендованій літературі; теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю, але прогалини не носять суттєвого характеру; виявляє вміння в окремих випадках використовувати набуті знання під час виконання практичних завдань, не завжди пов'язує теоретичний матеріал із практичними завданнями майбутньої професійної діяльності; продемонстрував середній рівень засвоєння практичних умінь і навичок, в основному достатній для розв'язання теоретичних і практичних завдань; усна відповідь є невпевненою, непереконливою, фрагментарною, непослідовною, що дає змогу в основному

	висвітлити екзаменаційне питання; під час відповіді або розв'язання практичних завдань допустив значні неточності. 60 – 67 Е – «задовільно» – здобувач вищої освіти виявив: часткові знання окремих фрагментів навчального матеріалу з освітніх компонентів; відсутність достатньої орієнтації в наукових першоджерелах та рекомендованій літературі; уміння лише в поодиноких випадках використовувати набуті знання під час виконання практичних завдань та пов'язувати теоретичний матеріал із практичними завданнями майбутньої професійної діяльності; продемонстрував недостатній рівень засвоєння практичних умінь і навичок; більшість завдань не виконано; відповідь є невпевненою, переконливою, непослідовною, що не дає змоги висвітлити екзаменаційні питання. 35 – 59 F – «незадовільно» – здобувач вищої освіти не засвоїв матеріал навчальної дисципліни, не розуміє теоретичного матеріалу і не має практичних навичок для виконання поставлених завдань у професійній діяльності. Може дати відповідь із кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі положення завдання; не має сформованих практичних умінь і навичок. Критерії оцінювання навчальних досягнень студента під час вивчення дисципліни: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів); списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
Інформаційне забезпечення (лінк на е-НМЗНД)	

Матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія теоретичного навчання, лабораторне обладнання, навчальні стенди, проектор, ноутбук, смартфон, наукова література, презентаційні матеріали.
-----------------------------------	--